

F 21:s förbandsmuseum

Av major Bernt Häggbom, F 21

Foto: Allan Carlsson

Den 17 juni invigde C F 21, överste Roland Sterner, officiellt F 21:s förbandsmuseum i samband med flottiljens familjedag. Museet är mycket komplett eftersom föremål både från flyg, stril, bas, samband och väder finns representerade. Lägg därtill en omfattande dokumentation.

Tanken på att ordna ett förbandsmuseum vid F 21 är några år gammal. Under förberedelserna inför F 21:s 50-års jubileum 1991 bildades på initiativ av överstelöjtnant **Alf Bengtsson**, avdelningsdirektör **Karl-Gustav Andersson**, major **Anders Jonsson** och kapten **Gunder Karlsson** en museikommitté, som på chefen för F 21:s uppdrag skulle arbeta för att ett förbandsmuseum kunde skapas på flottiljen.

Kommittén konstituerade sig i maj 1991 med Alf Bengtsson som ordförande. Då Alf Bengtsson lämnade F 21 i januari 1994 för tjänst inom högkvarteret i Stockholm tog major **Bernt Häggbom** över som ordförande.

För att få stadga och kontinuitet i museiuppbyggnaden tillträdde **Karl-Erik Ekström** som museiföreståndare i januari 1994. Han började med att även få Länsstyrelsen i Norrbottens län intresse-

rad av museiprojektet och fick ur medlen för regional projektverksamhet 45.000 kr i bidrag till start av förbandsmuseet. Han har också varit den eldsjäl som fått hjulen att rulla trots många käppar, bland annat i form av upprepade vattenläckage i byggnaden på grund av ett föråldrat värmesystem. Först sedan nuvarande flottiljchef grep in löstes detta problem och arbetet kunde gå vidare och framåt. Det arbete Karl-Erik Ekström tillsammans med **Anders Viklund**, Karl-Gustav Andersson, Anders Jonsson och **Allan Carlsson** nedlagt går inte att värdera, men så har resultatet blivit därefter – ett mycket fint och uppskattat förbandsmuseum.

F 21:s Förbandsmuseum är inrymt i en gammal expeditjonsbarack som uppfördes 1940-41 på dåvarande baracklägerområdet. Efter det att Flygbaskåren 1949 fått sin första egna flygdi-

vision (en spaningsdivision, då benämnd "S-div") flyttades baracken från baracklägret till nuvarande plats och användes under många år av "S-div" som stationsavdelningsbarack. Byggnad 32, som baracken officiellt heter, har sedan hyst bokförråd, bibliotek, fritidslokal för värnpliktiga samt expedition för arbetstagarorganisationerna. Hösten 1992 kröntes dock byggnadens historia med utnämningen till förbandsmuseum.

Museibaracken är på cirka 130 m² fördelade på fem rum och korridor. I det största rummet, som är på cirka 50 m², har förmåls- och fotoutställningen ordnats tidsmässigt från förbandsuppsättningen 1941 och fram till idag. Här finns även en stor monter med modeller av alla flygplanstyper som F 21 disponerat under årens lopp. Dessa är i skala 1:72 och utsökt fint byggda av **Rune Malmberg** i Luleå.

Föremål och foton från stril, samband, väder och övrig verksamhet har ordnats i två andra

rum. Ett rum delas mellan en logementmiljö från 40-talet och en uniformsutställning. En mycket omfattande samling av publikationer och dokument upptar ett eget rum och skall även fungera som forskningsbibliotek. I korridoren har några montrar innehållande diverse gamla föremål satts upp. Här finns även en specialutställning om F 19, den svenska frivilliga

flygflottiljen under vinterkriget 1939-40, för vilken F 21 numera har traditionsansvaret.

Något som också är mycket uppskattat av museets besökare är det informationsprogram om "F 21 förr och nu" som en elevgrupp från multimediantbildningen vid Centek i Luleå har producerat i samarbete med F 21:s Förbandsmuseum. Programmet finns i en dator på

museet och här kan besökarna själva på dataskärmen i form av en instrumentpanel välja olika områden som man vill utforska. När det gäller flygdivisionernas flygplanstyper får man utöver teknisk information även se hur planet flyger samt lyssna till hur planet låter. Härligt motorljud från bl a

Mustangens 12-cylindriga Merlinmotor.

Utanför museet har den gamla radarstationen PS-41/T ställts upp i sin specialhydda. Den är ännu inte i funktion men skall liksom en del annan material senare kunna beskådas i drift. På samma område finns även en flyglarmsirén, molnhöjdmätare, luftbevakningstorn och en s k Helixantenn, som har

använts för mottagning av vädersatellitbilder.

Samlingarna omfattar också tre flygplan, S 29C Tunnan, S 35E Draken och SK 50 Safir samt två äldre räddningsfordon, haveribil 914 och räddningsbil 918.

F 21:s Förbandsmuseum ligger något otillgängligt beläget för allmänheten. Det är placerat mitt i flottiljområdet mellan jordhangarerna 81 och 82. Avsikten med museet är dock främst att vara flottiljens kollektiva minne samt att för anställda och värnpliktiga skapa gemenskap genom att visa den historiska bakgrunden till dagens förband. Men allmänheten är givetvis välkommen på besök och planer finns på att försöka göra förbandsmuseum tillgängligt för en större allmänhet på en fast tid några timmar en lördag eller söndag varje månad.

Välkommen till F 21:s Förbandsmuseum! ■